

Proa

TRUMAN CAPOTE

Esmorzar a Tiffany's

Traducció de FERRAN RÀFOLS GESA

TRUMAN CAPOTE
ESMORZAR A TIFFANY'S

Traducció de Ferran Ràfols Gesa

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: juny del 2024

Títol original: *Breakfast at Tiffany's*

Copyright 1950, 1951, © 1956, 1958 by Truman Capote
Copyright renewed 1978, 1979, 1984 by Truman Capote
Copyright renewed 1986 by Alan U. Schwartz
Traducció publicada per acord amb Random House, Inc.,
segell i divisió de Penguin Random House, LLC

© de la traducció: Ferran Ràfols Gesa, 2024

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-19657-75-6
DIPÒSIT LEGAL: B. 8.875-2024
Composició: Grup62

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.
En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Alguna cosa em fa tornar sempre als llocs on he viscut, a les cases i als barris. A la zona dels carrers Setanta Est, per exemple, hi ha la casa de pedra vermella en què vaig tenir el meu primer pis a Nova York al començament de la guerra. Una sola habitació, atapeïda de mobles atrotinats, un sofà i unes butaques flonges entapissades amb vellut vermell d'aquell que pica una mica i evoca dies calorosos passats dins d'un tramvia. Les parets estaven estucades i eren d'un color com de tabac de mastegar. Tot, fins i tot el lavabo, estava recobert d'imatges de ruïnes romanes que els anys havien pigallat de marró. L'única finestra donava a l'escala d'incendis. Malgrat tot, només notar a la butxaca la clau d'aquell pis ja em posava de bon humor. Potser sí que era rònega, però no deixava de ser casa meva, la primera que tenia,

i dins hi havia els meus llibres i pots de llapis per fer-hi punta, tot el que necessitava, o així ho sentia, per convertir-me en l'escriptor que volia ser.

En aquell temps no em va passar pel cap d'escriure sobre la Holly Golightly, i segurament ara tampoc hi hauria pensat si no fos per una conversa que vaig tenir amb en Joe Bell, que va fer reviure els records que tinc d'ella.

La Holly Golightly era una de les llogateres de l'edifici, vivia al pis de sota meu. En Joe Bell, al seu torn, era l'amo del bar que hi ha tombant per Lexington Avenue, i encara ho és. Tant la Holly com jo hi anàvem sis o set cops al dia, no per beure res, o no sempre, sinó per fer-hi trucades: durant la guerra els telèfons particulars escassejaven. A més a més, en Joe Bell sempre estava disposat a agafar-nos els missatges, cosa que en el cas de la Holly era un favor important, perquè en rebia a carretades.

Tot això va ser fa molt, esclar, i després vaig estar anys sense veure en Joe Bell, fins la setmana passada. Havíem mantingut intermitentment el contacte, i jo de tant en tant m'aturava al seu bar quan voltava per aquell barri, però la veritat és que ell i jo no vam ser mai gaire amics, més enllà del fet que tots dos érem amics de la Holly Golightly. En Joe Bell no té un caràcter fàcil, ell mateix ho reconeix, diu que és perquè ha sigut sem-

pre solter i té acidesa. Qualsevol que el conegui una mica dirà que és un home de conversa difícil. Impossible, de fet, si no comparteixes cap de les seves fixacions, una de les quals és la Holly. Entre les altres hi ha l'hoquei sobre gel, els gossos perdiguers, *Our Gal Sunday* (el serial de ràdio que escolta des de fa quinze anys) i Gilbert i Sullivan. Diu que és parent d'un dels dos, no recordo quin.

O sigui que quan el telèfon va sonar dimarts passat a mitja tarda i vaig sentir les paraules «Joe Bell a l'aparell», vaig saber que per força devia ser alguna cosa sobre la Holly. No m'ho va dir clarament, es va limitar a un «Pots venir de seguida? És important», i li vaig notar una vibració excitada a la veu de granota.

Vaig agafar un taxi sota un aiguat d'octubre i de camí vaig arribar a pensar que la Holly potser hi seria, que potser la tornaria a veure.

Però al local només hi havia l'amo. El bar d'en Joe és força tranquil, comparat amb la majoria dels que hi ha a Lexington. No pot vantar-se de tenir rètols de neó ni televisor. Hi ha dos miralls antics que reflecteixen el temps que fa a fora i, rere la barra, envoltat de fotografies d'estrelles d'hoquei sobre gel, un bol de flors fresques que en Joe mateix arranja amb una cura maternal. És el que feia quan vaig entrar.

—Naturalment —va dir, furgant la terra per enfonsar-hi bé un gladiol—. Naturalment que no t'hauria fet venir si no fos perquè necessito la teva opinió. És curiós. Ha passat una cosa molt curiosa.

—Has tingut notícies de la Holly?

Va tocar una mica una fulla, com si no sabés gaire com respondre. Era un homenet amb una bona tofa de cabells blancs i gruixuts i una cara ossuda de nas punxegut que semblava feta per a un home molt més alt. Sempre sembla cremat pel sol, i ara es va enrojolar encara més.

—No puc dir que n'hagi tingut exactament notícies. En fi, no ho sé. Per això vull la teva opinió. Però deixa'm que et serveixi una copa. Una cosa nova. White Angel, en diuen —em va explicar mentre barrejava una part de vodka amb una de ginebra, sense gens de vermut. I encabat, mentre jo ja me'l prenia, es va quedar dret llepant un caramel Tums i rumiant bé el que m'havia de dir. I, tot d'una—: Recordes un tal senyor I. Y. Yunio-shi? Un japonès?

—De Califòrnia —vaig dir jo, que el recordava perfectament. El senyor Yunio-shi fa de fotògraf en una de les grans revistes il·lustrades, el vaig conèixer quan ell vivia a l'estudi de l'àtic d'aquell mateix edifici.

—No em facis ballar el cap. Et pregunto si

saps qui vull dir. Molt bé. Doncs ahir a la nit qui va entrar per aquesta porta sinó el senyor I. Y. Yunioshi en persona? Feia que no ens vèiem... suposo que més de dos anys. I on diries que ha estat, aquests dos anys?

—A l'Àfrica.

En Joe va parar de mastegar el caramel i va estrènyer els ulls.

—I tu com ho saps?

—Ho vaig llegir en una columna de societat.

—I era la veritat, de fet.

En Joe Bell va obrir la caixa registradora amb un dring, i en va treure un sobre de color torrat.

—Molt bé, doncs aviam si també ho has llegit en una columna, això.

Al sobre hi havia tres fotografies gairebé iguals, però preses des d'angles diferents: un negre alt i delicat que duia una faldilla de calicó i feia un somriure alhora tímid i presumit mostrava una estranya escultura de fusta, un cap de noia allargassat, amb els cabells brunyits i curts com els d'un xicot; uns ulls llisos massa grossos i decantats dins el rostre afuat i una boca ampla i tibant, una mica com els llavis d'un pallasso. La talla semblava molt primitiva, a primer cop d'ull, i després ja no, perquè era pastada a la Holly Golightly, almenys tant com ho pogués ser un objecte fosc i immòbil.

—I doncs, què me'n dius? —em va preguntar en Joe Bell, satisfet davant del meu desconcert.

—S'hi assembla.

—Aviam, nano. —Va clavar un cop a la barra—. És ella. Tan segur com que ja tinc edat de dur pantalons llargs. El japonès se'n va adonar només de veure-la.

—La va veure? A l'Àfrica?

—No... Només va veure l'estàtua. Però això no canvia res. Analitza les dades —va continuar, examinant una de les fotografies. Al dors hi havia escrit: Talla de fusta, Tribu S, Tococul, East Anglia, Nadal 1956—. T'explicaré el que em va dir el japonès.

I la història era la següent: el dia de Nadal, el senyor Yunioshi havia passat amb la seva càmera per Tococul, un poblet sense cap atractiu perdut en el no-res, un simple agrupament de cabanes de fang amb micos corrent entremig i aligots als sostres. Ja havia decidit continuar el viatge quan tot d'un plegat va veure, en una porta, un negre que tallava micos en un bastó. Impressionat, el senyor Yunioshi li va demanar que li ensenyés altres peces seves. L'home de seguida li va ensenyar el cap de noia, i el senyor Yunioshi deia que en aquell moment es va sentir com si hagués aterrat dins d'un somni. Ara bé, quan es va oferir a com-

prar-la, el negre es va posar la mà a les parts íntimes (que es veu que és un gest de tendresa, com qui es toca el cor) i li va dir que no. Ni deu dòlars i una lliura de sal, ni vint dòlars i un rellotge i dues lliures de sal, res l'havia pogut fer canviar de parer. El senyor Yunioshi volia saber de totes passades la història d'aquella talla. Es va haver de desprendre de la sal i del rellotge, i l'incident li va ser relatat en una barreja d'africà, anglès macarrònic i gestos. Pel que en va entendre, aquella primavera un grup de tres blancs havia aparegut cavalcant per la sabana. Una dona jove i dos homes. Els homes tenien els ulls vermells de febre i es van haver de quedar unes quantes setmanes tancats en una tenda aïllada, tremolant, i mentrestant la dona va encaterinar-se del tallador de fusta i hi compartia el jaç.

—Aquesta part no me la crec —va fer en Joe Bell, escarafallós—. Era una mica feta a la seva, ho sé, però no la veig capaç d'una cosa així.

—I després?

—Després res —es va arronsar d'espatlles—. Al cap d'un cert temps se'n va anar com havia arribat, a cavall.

—Sola o amb els dos homes?

En Joe Bell va parpellejar.

—Amb els dos homes, suposo. I vaja, el japo-

nès va voltar tot el país preguntant per ella. Però no l'havia vist ningú més.

I llavors va ser com si la meva decepció se li encomanés i volgués rebutjar-la de ple.

—Una cosa sí que l'has de reconèixer, i és que és l'única notícia concreta que n'hem tingut des de no se sap quants... —va comptar-los amb els dits: no en tenia prou— anys. Només espero que sigui rica. Has de ser ric per anar a fer el merda per l'Àfrica.

—No hi deu haver posat mai els peus, a l'Àfrica —vaig dir jo, perquè ho pensava. I alhora me la imaginava perfectament, era un lloc on podria haver anat. I el rostre tallat en fusta: em vaig tornar a mirar les fotografies.

—I, on és, tu que ho saps tot?

—Morta. O en un manicomi. O casada. Em penso que es deu haver casat i segurament s'ha calmat una mica, potser aquí mateix, a la ciutat.

En Joe Bell va rumiar-hi un moment.

—No —va dir, i va negar amb el cap—. I et diré per què. Si visqués en aquesta ciutat, l'hauria vist. Si tens un home com jo, caminador, algú que, com jo, fa deu o dotze anys que camina pels carrers d'aquesta ciutat, sempre amb l'ull viu per si veu una mateixa persona, i ningú és mai ella, no és lògic pensar que no hi deu ser? Cada dia en

veig algun trosset, d'ella, un darrere petit i pla, qualsevol noia prima que camini accelerada i ben dreta...

Es va aturar, com si s'adonés de la intensitat amb què el mirava.

—Et penses que m'he trastocat?

—És només que no m'havia adonat que n'estiguessis enamorat. No tant.

Em va saber greu haver-ho dit: es va atabalar. Va recollir les fotografies i les va guardar un altre cop al sobre. Jo vaig mirar el rellotge. No havia d'anar enlloc, però em va semblar que valia més marxar.

—Un moment —em va dir, agafant-me el canell—. esclar que l'estimava. Però no és que la volgués tocar ni res. —Després va afegir, sense somriure—: No és que no hi pensi, en aquest cantó de les coses. Tot i els anys que tinc, el 10 de gener en faré seixanta-set, ja. I és curiós, però com més gran em faig més present sembla que el tingui, aquest cantó de les coses. No recordo haver-hi pensat mai tant quan era jove, ara és cada dos minuts. Potser com més gran et fas i més costa passar del pensament a l'acte, potser és per això que tot plegat et queda al cap i es torna una càrrega. Cada cop que lleigeixo al diari que un vell ha fet alguna cosa indecent, sé que és per

aquesta càrrega. Ara bé —i llavors es va servir un gotet de whisky i el va buidar d'un glop—, no faré res indecent, jo. I et juro que ni em va passar pel cap, amb la Holly. Pots estimar algú sense que hagi de ser així. Fas que continuï sent un desconegut, un desconegut que alhora és amic teu.

Van entrar dos homes al bar, i em va semblar que era el moment d'anar-me'n. En Joe Bell em va seguir fins a la porta i em va tornar a agafar el canell.

—Em creus?

—Quan dius que no la vas voler tocar mai?

—Això de l'Àfrica.

Va ser com si en aquell moment jo fos incapaç de recordar la història, l'únic que veia era la imatge de la Holly allunyant-se a cavall.

—Sigui com sigui, el cas és que va desaparèixer.

—Sí —va dir ell mentre obria la porta—. Va desaparèixer del tot.

A fora havia parat de ploure, tot just quedava un ruixim a l'aire, de manera que vaig tombar la cantonada i vaig continuar cap a l'edifici de pedra vermella. És un carrer flanquejat per arbres que a l'estiu omplen la vorera de sanefes fresques, però ara les fulles s'havien esgrogueït i la majoria havien caigut, i la pluja les tornava relliscoses. La casa de pedra vermella és a mitja illa de cases, to-

cant a una església amb un campanar blau que va marcant les hores. Està més bonica ara que no pas quan jo hi vivia, una porta negra molt polida ha substituït l'antic vidre esmerilat i uns elegants porticons grisos rematen les finestres. Ja no hi viu cap dels veïns que recordo, tret de Madame Sapphia Spanella, una soprano ronca que cada tarda anava a patinar a Central Park. Sé que encara hi viu perquè vaig pujar els graons d'entrada i vaig mirar les bústies. Va ser justament per una d'aquestes bústies que vaig descobrir l'existència de la Holly Golightly.

Feia cosa d'una setmana que vivia en aquella casa quan em vaig fixar que la bústia del pis número 2 tenia una targeta força peculiar a l'espai del nom. Impresa, i tan formal que semblava de Cartier, la targeta deia: *SENYORETA HOLIDAY GOLIGHTLY*, i, a sota, en una cantonada, *DE VIATGE*. Se'm va ficar al cap com una cançoneta: senyoreta Holiday Golightly, de viatge.

Una nit que passaven molt de les dotze, em vaig despertar sentint el senyor Yunioshi que cridava escales avall. Com que vivia a l'àtic, la seva veu severa i exasperada omplia tota la casa.

—Senyoreta Golightly! He de protestar!

La veu que li va respondre pujant del peu de l'escala semblava la d'una joveneta amb el cap ple de pardals que es feia gràcia a si mateixa.

—Ai, maco, em sap molt de greu. He perdut la punyetera clau.

—Però no pot passar-se la vida trucant al meu timbre. Faci's una còpia de la clau, pel que més vulgui.

—Però és que les perdo totes.

—Miri, jo treballo, i he de dormir —va cridar el senyor Yunioshi—. Però vostè es passa el dia picant-me al timbre...

—Ai, però no se m'enfadi, senyoret meu: li juro que no tornarà a passar. I, si em promet que no s'enfadarà —la veu s'acostava, la noia pujava l'escala—, potser deixaré que em faci les fotografies aquelles que havíem comentat.

Mentrestant jo havia sortit del llit i havia obert un dit la porta. Vaig sentir el silenci del senyor Yunioshi. Sí, el vaig sentir, perquè anava acompanyat d'un canvi de respiració ben perceptible.

—Quan? —va preguntar.

La noia va riure.

—Algun dia —va respondre, arrossegant les paraules.

—Quan vostè vulgui —va dir ell, i va tancar la porta.

Vaig sortir al replà i vaig treure el cap per la barana, just per poder veure sense ser vist. La noia encara era a l'escala, acabava d'arribar a la porta de casa, i el poti-poti de colors dels seus cabells de noi, els brins rogencs i els flocs grogosos i ros albi van resplendir sota la llum. Feia una nit agradable, s'acostava l'estiu, i la Holly Golightly duia un vestit fi de color negre, sandàlies negres i un collaret de perles arran de coll. Tot i la seva esveltesa elegantíssima, traspuava una salut que gairebé feia pensar en esmorzars de cereals, una netedat de sabó i llimona i tenia les galtes enfosquides per una capa rosada un pèl tosca. La boca era grossa i el nasset arromangat. Una cara que havia deixat enrere la infància però que encara no era la d'una dona. Li hauria pogut posar qualsevol edat entre els setze i els trenta. Va resultar que li faltaven dos mesos per fer els dinou.

No anava sola. Un home pujava darrere seu. La manera com li agafava els malucs amb la mà rodanxona em va semblar un pèl inapropiada, més per una qüestió estètica que no pas moral. Era un individu baixet i fornit, untat de gomina i amb un bronzejat artificial, duia un trajo de ratlles de costures reforçades i un clavell vermell mig pansit a la solapa. Quan van ser davant de la porta, la Holly va furgar el moneder buscant la clau

sense fer cas dels llavis gruixuts del senyor, que li fregaven la base del coll. Finalment la va trobar, però, i llavors va obrir la porta i es va tombar cap a ell amb un posat tot cordial.

— Moltes gràcies, rei, ha sigut molt amable d'acompanyar-me fins a casa.

— Ei, ei! —va dir l'home veient que li tanquen la porta al nas.

— Sí, Harry?

— En Harry era l'altre. Jo em dic Sid. Sid Arbuck. I t'agrado.

— Jo a vostè l'adoro, senyor Arbuck. Però ara bona nit, senyor Arbuck.

El senyor Arbuck es va quedar mirant la porta tancada, incrèdul.

— Ei, nena, deixa'm passar, nena. Sé que t'agrado. Soc un home que agrada. Que no he pagat el compte, jo, cinc persones, amics teus que jo no havia vist mai? Que no em dona dret a agradar-te, això?

Va picar a la porta, primer fluix i després més fort, i al final va recular una mica i va encongir el cos, abaixant-lo com si hagués de carregar. Al final, però, va fugir escales avall i va clavar un cop de puny a la paret. Quan ja arribava a baix, la porta es va obrir i la Holly va treure el cap.

— Ai, senyor Arbuck...

L'home es va girar amb un somriure d'alleujament presumtuós: només l'estava fent guar.

—La pròxima vegada que una noia li demani canvi per anar al tocador... —va cridar la Holly, que no volia fer guar ningú—, faci'm cas, no li doni vint cèntims!

La Holly va mantenir la promesa que havia fet al senyor Yunioshi, o si més no suposo que no va picar més al seu timbre, perquè els dies següents va començar a picar al meu, de vegades a les dues de la matinada, o a les tres i les quatre: no tenia escrúpols per fer-me llevar a aquella hora per prémer el botó que obria la porta del carrer. Com que jo tenia pocs amics, i cap que passés tan tard, sempre sabia que era ella. De tota manera, les primeres vegades vaig anar a la porta, mig esperant una mala notícia, un telegrama, i llavors la senyoreta Golightly mirava amunt i em deia: «Ho sento, guapo. M'he deixat les claus».

No ens coneixíem, esclar. Tot i que la veritat és que, a l'escala, al carrer, sovint ens trobàvem de cara, però era com si ella no m'acabés de veure. No anava mai sense unes ulleres fosques, sempre ben mudada, amb un bon gust notable per triar la roba discreta, els blaus i els grisos i aquell

poc llustre que la feia brillar tant. Qualsevol l'hauria pres per una model o una jove actriu, tot i que els seus horaris deixaven ben clar que no tenia temps de ser ni una cosa ni l'altra.

De tant en tant me la trobava fora del barri. Una vegada un parent que havia vingut de visita a la ciutat em va dur al Club 21, un restaurant, i allà, en una taula de més rang, envoltada de quatre homes, cap dels quals el senyor Arbuck, tot i que perfectament s'hi haurien pogut intercanviar, hi havia la Holly Golightly, pentinant-se amb aire desvagat a la vista de tots, i amb un posat, una mena de badall reprimit, que em va aigualir l'eufòria d'estar sopant en un lloc d'upa. Una altra nit, al pic de l'estiu, la calor de la meva habitació va dur-me al carrer. Vaig caminar per la Tercera Avinguda fins al carrer Cinquanta-u, on una botiga d'antiguitats exhibia, a l'aparador, un objecte que m'admirava: una gàbia d'ocell grossa com un palau, una mesquita reblerta de minarets i cambres de bambú que es delien per hostatjar lloros xerraires. Però costava tres-cents cinquanta dòlars. De camí cap a casa vaig veure una munió de taxistes aplegats davant del *saloon* P. J. Clarke, aparentment atrets per un grup d'oficials d'exèrcit australians que cantaven *Waltzing Matilda* amb els ulls amarats de whisky. Cantaven i feien

torns per ballar amb una noia a les llambordes de sota el metro elevat, i la noia, que evidentment era la senyoreta Golightly, surava i giravoltava als seus braços, lleugera com una bufanda.

Ara, encara que la senyoreta Golightly continuava sense ser conscient de la meua existència, si no era pel favor que li feia obrint-li la porta, al llarg d'aquell estiu jo em vaig convertir en una autoritat en la seva. Observant la galleda d'escombraries que tenia al costat de la porta vaig descobrir que el seu menú de lectures estava fet de revistes del cor, prospectes turístics i cartes astrals; que fumava un tabac esotèric que es deia Picayune, que vivia de formatge i torradetes i que en certa mesura era responsable del caràcter multicolor dels seus cabells. La mateixa font em va confirmar sense cap dubte que la senyoreta Golightly rebia saques senceres de cartes del front. Sempre les estripava en forma de cintes allargades, com si fossin punts de llibre. Alguna vegada n'havia agafat alguna quan passava per allà. «Recorda», «t'enyoro», «pluja», «sisplau escriu-me», «punyeta» i «coi» eren les paraules més repetides en aquelles cintes. Aquestes, i també «soledat», i «amor».

També tenia un gat i tocava la guitarra. Els dies de més sol es rentava el cap, seia amb el gat

taronja de pèl tigrat a l'escala d'incendis i anava rasant les cordes mentre se li eixugaven els cabells. Cada cop que la sentia m'aixecava sense fer soroll i em quedava quiet a la finestra. Tocava molt bé, i de vegades també cantava. Cantava amb la veu ronca i mig trencada d'un noi adolescent. Se sabia tots els èxits del teatre, de Cole Porter a Kurt Weill, i li agradaven especialment les del musical *Oklahoma!*, que eren noves d'aquell estiu i sonaven a tot arreu. Però en altres moments també tocava cançons que feien que em preguntés on les devia haver après, d'on devia venir aquella noia. Melodies tendres i ferrenyes, sinuoses, amb lletres que feien olor de pinedes i pastures. Una feia: «No vull dormir, no em vull morir, només vull viatjar per les pastures celestes», semblava que fos la seva preferida, perquè sovint la continuava cantant quan ja feia molt que se li havien eixugat els cabells, fins que el sol s'havia post i les finestres s'illuminaven en el capvespre.

Però la nostra relació no es va desencallar fins al setembre, un vespre refrescat pels primers remolins de la tardor. Jo havia anat al cinema i després havia tornat a casa i me n'havia anat al llit amb un bourbon i l'últim Simenon: una escena que es corresponia tan exactament amb la meua idea de confort que no entenia el neguit que se'm

va multiplicar per dins fins al punt que em sentia bategar el cor. Era una sensació que havia trobat als llibres però que no havia viscut mai. La sensació de ser observat. Que hi ha algú a l'habitació. I, tot seguit: uns copets abruptes a la finestra i la imatge fugissera d'un gris espectral. Vaig vessar tot el bourbon. Vaig trigar un moment llarg a poder obrir la finestra i preguntar a la Holly Golithly què volia.

—A baix hi tinc un home que fa feredat —va dir, sortint de l'escala d'incendis per entrar al meu pis—. Vull dir que quan no està borratxo és molt simpàtic, però quan comença a xumar, mare de Déu, quin tros de bèstia! Si hi ha una cosa que no suporto són els homes que mosseguen. —Es va obrir una mica el barnús gris per ensenyar-me què passa quan un home et mossega. El barnús era l'únic que duia—. Em sap greu haver-te espantat. Però el bestiota s'ha posat tan pesat que he fugit per la finestra. Em penso que es pensa que soc al lavabo, i no és que em preocupi gens què pensa, per mi se'n pot anar a pastar fang, se'n cansarà i s'adormirà, que és el que li convé, vuit martinis abans de sopar i vi com si hagués de rentar un elefant. Escolta'm, si vols em pots fer fora. Tinc molta barra de ficar-me a casa teva d'aquesta manera. Però és que m'hi estava

glaçant, a l'escala d'incendis. I se't veia tan còmode, a tu... Com el meu germà Fred. De petits dormíem quatre en un llit, i ell era l'únic que em deixava abraçar-lo quan feia fred. Per cert, et fa res si et dic Fred? —Ara ja havia entrat del tot, i es va aturar un moment per mirar-me. No l'havia vist mai sense les ulleres fosques, i era evident que devien ser graduades, perquè ara que no les duia afinava els ulls amb aire ponderatiu, com un joier. Eren uns ulls grossos, amb una mica de blau i una mica de verd entre un escampall de puntets marrons: multicolors, com els cabells, i, també com els cabells, desprenien una llumeneta viva i càlida—. Deus pensar que soc una descarada. O *très fou*. O alguna cosa.

—No gens.

Semblava decebuda.

—Sí que ho penses. Tothom ho pensa. No em fa res. És útil.

Es va asseure en una butaca inestable de vellut vermell, va encorbar les cames sota el cos i va donar un cop d'ull a l'habitació, afinant més els ulls.

—Com ho pots suportar? És la cambra dels horrors, això.

—Ui, al final t'acostumes a tot —vaig dir, emprenyat amb mi mateix, perquè de fet estava orgullós d'aquell pis.